

Sociaal, stabiel en toekomstgericht

Bestuursakkoord 2014-2018

**CDA, ChristenUnie,
PvdA en GBS**

Sociaal, stabiel en toekomstgericht

**Bestuursakkoord 2014-2018
CDA, ChristenUnie, PvdA en GBS**

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
1. Sociaal	4
2. Leefbaarheid	7
3. Economie	10
4. Bestuur	13

Inleiding

Na de verkiezingen van 19 maart 2014 is onder leiding van informateur Jan Bessembinders gesproken over de gewenste coalitie. Na het openbare debat van 1 april en gesprekken met raadsfracties is overeengekomen de bestaande coalitie van CDA, ChristenUnie, PvdA en GBS voort te zetten. Het gevoerde beleid van de afgelopen jaren en vertrouwen in een voortzetting van de constructieve samenwerking liggen hieraan ten grondslag. Een goede basis voor voortzetting van de samenwerking is ook de constatering dat in de vorige periode op een stabiele wijze is bestuurd, met oog voor een consistent en duurzaam financieel beleid. De keuze voor deze coalitie betekent dat de SP, grote winnaar van de verkiezingen, in de oppositie plaats neemt. De coalitiepartijen hebben Jan Bessembinders gevraagd ook de formatie te leiden.

De inwoner centraal. Daar staan wij als nieuwe coalitie voor. CDA, ChristenUnie, PvdA en GBS zetten het beleid uit de bestuursperiode 2010-2014 voort en voegen hier nieuwe accenten aan toe. Daarmee blijven we ambitieus. De kern van ons bestuursakkoord is als volgt te omschrijven:

1. Wij zijn voor onze inwoners, bedrijven en instellingen een herkenbaar bestuur. Herkenbaar in het beleid dat wij voeren en zichtbaar in de samenleving.
2. Wij bouwen met de wijkraden en plaatselijk belangorganisaties het wijkgericht werken verder uit.
3. Wij werken aan de door de raad voorgestelde herindeling van de gemeenten Stadskanaal, Veendam, Pekela, Vlagtwedde en Bellingwedde met als streefdatum 1 januari 2018.
4. Wij werken aan een realistisch sociaal beleid. Zelfs in financieel lastige tijden bieden wij een vangnet voor hen die het echt nodig hebben. Wij zetten inwoners zoveel als mogelijk in hun eigen kracht.
5. Wij streven naar het behoud en het versterken van de leefbaarheid in onze dorpen en wijken. Kwalitatief goede voorzieningen, bereikbaar voor iedereen.
6. Wij bouwen met ondernemers verder aan de lokale en regionale economie. Wij bieden een goede infrastructuur en faciliteren het bedrijfsleven optimaal. De gemeente Stadskanaal heeft een centrumfunctie voor de regio.
7. Onze ambities realiseren wij binnen de door het Rijk en de gemeenteraad gestelde financiële kaders. Onze meerjarenraming blijft sluitend en de lokale lastendruk blijft op een laag niveau.

Het akkoord is een akkoord op hoofdlijnen en is tot stand gekomen met respect voor elkaars specifieke politieke denkbeelden en uitgangspunten.

We zijn van mening dat we met dit akkoord een heldere koers uitzetten voor de komende vier jaren. We hebben niet alles beschreven. Veel zaken gaan we nog concreet uitwerken en worden zichtbaar in de programmabegroting. Wij nodigen de raad, maar ook onze inwoners, bedrijven en instellingen uit actief met ons mee te denken.

Sociaal, leefbaar, economisch sterk en bestuurskrachtig. Vier karakteristieken van het beleid waar wij voor staan. De nieuwe coalitie gaat aan de slag en wil dit in een goede samenwerking met de gehele raad en de samenleving doen.

De fracties van CDA, ChristenUnie, PvdA en GBS

1. SOCIAAL

We bouwen aan een zorgzame samenleving in de gemeente Stadskanaal (civil society). We verstaan hieronder een gemeenschap met vitale wijken waar inwoners zich inzetten voor elkaar en voor hun leefomgeving. We stimuleren en waar nodig begeleiden inwoners om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor het oplossen van problemen. Professionele hulp kan worden geboden als dat even niet lukt. Wij staan dicht bij onze inwoners en kunnen goed bepalen wat er aan zorg en ondersteuning nodig is en hoe dat goed en betaalbaar georganiseerd kan worden. We krijgen meer taken en verantwoordelijkheden op dit terrein. Dit heeft gevolgen voor het gehele sociale domein in onze gemeente.

Sociaal domein

Wij willen in de gemeente Stadskanaal een veilige samenleving waarin jongeren naar school gaan, volwassenen aan het werk zijn en kwetsbare en oudere inwoners zo lang mogelijk thuis blijven wonen. Participatie staat voorop. Inwoners hebben hierbij zelf een verantwoordelijkheid voor hun eigen huishouding, het onderhouden van een sociaal netwerk en deelname aan de samenleving en de arbeidsmarkt. Als dit op de een of ander manier niet lukt dan regelen wij samen met professionele instanties, zo dicht mogelijk bij de eigen leefomgeving, aanvullende zorg en ondersteuning. Zo nodig organiseren wij voor kwetsbare inwoners snel en adequaat specialistische geïntegreerde hulp. De rol van de gemeente is vooral faciliterend, voorwaardenscheppend en ondersteunend en daar waar nodig regisserend. Het samenwerken van professionals in wijken gebeurt in sociale teams. De werkwijze van het project "Gewoon doen!" wordt de komende bestuursperiode uitgerold over de gemeente. Wij willen kinderen, kwetsbare groepen en ouderen actief benaderen met onder andere buurtsportcoaches en wijkverpleegkundigen. Zij maken deel uit van het professionele netwerk in wijken en dorpen. Deze aanpak draagt bij aan het vroegtijdig signaleren van problemen.

Onze visie op het sociale domein, die onder meer gebaseerd is op de "één gezin, één plan, één regisseur" aanpak, is ons uitgangspunt voor het vormgeven aan de veranderingen in de zorg en ondersteuning aan inwoners. De visie is daarom richtinggevend voor nieuwe beleidsnota's op het terrein van de jeugdzorg, de maatschappelijke ondersteuning (Wmo, inclusief de decentralisatie van taken uit de AWBZ), de participatie (de nieuwe Participatiewet) en de budgetsubsidiecontracten met (welzijns)instellingen. De beleidskaders bieden ruimte voor keuzevrijheid voor zorg of ondersteuning die past bij de specifieke situatie of levensovertuiging van zorgvragers of ouders van zorgvragers. Mantelzorg en vrijwilligerswerk wordt gestimuleerd en ondersteund.

Drie decentralisaties

Onder decentralisatie wordt verstaan de overheveling van taken en verantwoordelijkheden van het Rijk naar de gemeente. Het Rijk wil per 1 januari 2015 op drie beleidsterreinen decentraliseren. Dat zijn de jeugdzorg, de maatschappelijke ondersteuning op grond van de AWBZ en de ondersteuning van mensen aan de onderkant van de arbeidsmarkt (participatie). Wetgeving daarvoor is in voorbereiding of al aangenomen. We gaan de regelingen uitvoeren binnen de door het Rijk toe te kennen financiële middelen. We onderkennen het open einde karakter van de regelingen. Dat wil zeggen dat terechte aanvragen om zorg of ondersteuning niet vanwege het bereiken van een financieel plafond geweigerd worden. Dreigende overschrijdingen van budgetten zijn echter wel een grond voor wijziging van het beleid, om zo structurele tekorten te voorkomen.

Jeugdzorg

Wij vinden dat alle kinderen recht hebben op een veilige en goede ontwikkeling die hen voorbereidt op zinvolle relaties en deelname aan de samenleving. Als deze ontwikkeling (tijdelijk) wordt bedreigd, biedt de gemeente zorg die gericht is op het herstel van de ontwikkeling.

De transitie (overgang van taken naar gemeente) vindt per 1 januari 2015 plaats. De transformatie (omvorming) naar een nieuw jeugdzorgstelsel loopt door in de jaren daarna. We houden ons daarbij aan de in 2013 door de gemeenteraad vastgestelde kaders. Dat zijn het Regionaal Transitie Arrangement (RTA) en

het Groninger Functioneel Model (GFM). Het verloop van de transitie en transformatie wordt nauwlettend gevolgd en geregisseerd. De uitvoering van de Jeugdzorg gaat zich voor een belangrijk deel concentreren binnen het Centrum voor Jeugd, Gezin en Veiligheid (CJGV).

Preventie is ook hier een belangrijk uitgangspunt. We zetten in op het versterken van de opvoeding en we willen zo min mogelijk de zorg overnemen. We gaan uit van een pedagogische civil society, wat staat voor gemeenschappelijke activiteiten van inwoners rondom de opvoeding van kinderen. Het initiatief ligt bij inwoners. Professionals faciliteren en ondersteunen. We ondersteunen de gewone ontwikkeling, opvoeding en talentontwikkeling van jongeren en bevorderen de eigen kracht en autonomie van jongeren en hun ouders.

Voor het onderwijs is met "Passend Onderwijs" een zorgplicht voor de schoolgaande jeugd ontstaan. Gemeente en het onderwijs hebben gezamenlijk een verantwoordelijkheid dat het kind bij voorkeur in zijn eigen omgeving kan opgroeien en onderwijs kan volgen. De school is een belangrijke plek om problemen vroeg te signaleren, zodat snel en adequaat lichte zorg verleend kan worden en voorkomen kan worden dat problemen escaleren.

Maatschappelijke ondersteuning

Het Rijk bereidt een nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning voor (Wmo). Naast de bestaande Wmo-taken wordt de gemeente ook verantwoordelijk voor taken uit de AWBZ zoals dagbesteding in groepsverband of individueel (in combinatie met het daaraan verbonden vervoer), kortdurende opvang, een deel van de persoonlijke verzorging, beschermd wonen, beschermde opvang en inkomenssteun (maatwerkvoorziening voor mensen met hoge zorgkosten). In samenwerking met gemeenten in de provincie Groningen stellen we voor de transitiefase een AWBZ-continuïteitsarrangement op. Daarmee garanderen wij dat bestaande zorg aan inwoners, gedurende een overgangstermijn wordt gecontinueerd, zodat niemand tussen wal en schip valt. Ook bereiden we in samenwerking met andere gemeenten de transformatie voor. Dit is de meerjarige veranderopgave die moet leiden tot goed georganiseerde en betaalbare zorg.

Participatie

Op 1 januari 2015 treedt waarschijnlijk de Participatiewet in werking, waar de huidige Wet Werk en Bijstand en de Wet Sociale Werkvoorziening in opgaan. Doel is dat alle mensen met een arbeidsvermogen, naar vermogen deelnemen aan de maatschappij. De instroom in de SW-voorziening Wedeka stopt. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze wet. Er wordt gewerkt aan één Participatienota voor geheel Oost-Groningen. Een belangrijke keuze die daarin aan de orde komt, is of en op welke wijze wij een voorziening als beschutwerken, eventueel in combinatie met dagbesteding, in onze gemeente vorm willen geven.

Het ombouwen van de SW-voorzieningen Wedeka en Synergon lijkt financieel de beste optie. Dit wordt nog nader onderzocht. Dit betekent dat geleidelijk aan wordt toegewerkt naar een "ontwikkelbedrijf" waarin de Sociale Diensten van Oost-Groningen, SW-bedrijven (Wedeka en Synergon) en het Onderwijs (Noorderpoort) integraal gaan samenwerken om in nauwe samenwerking met het regionale bedrijfsleven mensen met een beperkt arbeidsvermogen aan werk te helpen. We gaan dit in regioverband verder onderzoeken. Een eerste stap voor het realiseren van dit "ontwikkelbedrijf" is al gezet met de vorming van Trainings- en Diagnose Centra (TDC) in Oost-Groningen. Hierin worden aan werkzoekenden opleiding en werkervaring geboden, vaardigheden geleerd en hun competenties in kaart gebracht. Het doel is aansluiting op de arbeidsmarkt mogelijk te maken. Een dergelijke professionalisering vindt ook plaats bij de werkgeversbenadering in de regio met als doel met één gezicht naar buiten te treden. Voor de WSW-populatie geldt hetzelfde principe.

WIW/ID-banen

Per 1 januari 2014 maken nog 42 mensen gebruik van deze voormalige regelingen (15 WIW-ers en 27 ID-ers). In de afgelopen jaren is driemaal aan deze doelgroep een werkgarantie gegeven. Wij respecteren deze bescherming. In het kader van de Participatiewet hebben bedrijfsleven en overheid afgesproken in 2025 landelijk 125.000 banen te realiseren. Het bedrijfsleven 100.000 en de overheid 25.000. Wij willen samen

met het UWV onderzoeken in hoeverre we voormalige WiW-ers en ID-ers onder deze garantiebannen kunnen brengen, maar kijken ook naar mogelijke andere oplossingen.

Armoedebeleid

Armoede komt helaas veel voor in onze gemeente. Ons beleid is de komende vier jaar gericht op voorkomen en terugdringen van armoede. In probleemsituaties worden professionals ingeschakeld om te ondersteunen. Wij willen dat vanaf de peuterspeelzaal/kinderdagverblijf tot en met de middelbare school (2 – 18 jaar) regelmatig aandacht wordt besteed aan het leren omgaan met geld. Jongeren die alsnog problemen krijgen en die via het informele of formele netwerk in hun wijk of dorp in beeld komen, worden verwezen naar de daarvoor beschikbare instanties.

De invoering van de Participatiewet houdt ook in dat er in het kader van de armoedebestrijding en inkomensondersteuning een belangrijke wijziging plaatsvindt. Er is, met uitzondering van de collectieve ziektekostenverzekering, geen ruimte meer voor zogenaamde categoriale bijstand zoals de langdurigheidstoeslag en de toeslag voor chronisch zieken. Inkomensondersteuning mag alleen nog bestaan uit maatwerk wat inhoudt dat per aanvraag onderzocht wordt op welke wijze de inkomensvoorziening het doeltreffendst is.

In onze gemeente kennen wij een collectieve ziektekostenverzekering waarbij wij onze inwoners stimuleren om naast de basisverzekering ook een aanvullende verzekering af te sluiten. Inwoners die hier bewust niet voor kiezen, kunnen ter compensatie geen beroep doen op bijzondere bijstand. Een uitzondering willen wij echter maken voor “schrijnende gevallen”.

Specifiek willen wij voorkomen dat kinderen de dupe worden van armoedesituaties. Organisaties als Stichting Leergeld en Jeugd Sportfonds kunnen blijven rekenen op onze ondersteuning. Ook het bestaande Sociaal Participatiefonds en de witgoed- en pc-regeling houden wij beschikbaar.

Inwoners die te maken hebben met problematische schulden kunnen begeleiding en ondersteuning krijgen. Doel is een situatie creëren waarin financiële schulden niet langer een belemmering vormen voor maatschappelijke participatie. Om de kosten beheersbaar te houden, is het beleid gericht op vermindering van instroom door preventie, het bevorderen van een snelle uitstroom van cliënten, het ontmoedigen van recidive en het vragen van eigen bijdragen waar dat kan. Uitgangspunt is dat nieuwe cliënten binnen vier weken geholpen worden (geen wachtlijst).

Gezondheidsbeleid

Inwoners zijn primair zelf verantwoordelijk voor hun leefstijl, ook in relatie tot gezondheid. Zelfredzaamheid gaat voor overheidshulp. De overheid heeft een maatschappelijke en economische verantwoordelijkheid. Wij willen in ons gezondheidsbeleid een balans vinden tussen beide belangen. Wij doen dat door actief bij te dragen aan de voorwaarden voor het maken van gezondheid bevorderende keuzes. Door vooral de eigen kracht van onze inwoners te versterken, door zorg te dragen voor adequate informatie, door het versterken van bewustwording van de gevolgen van keuzes en het aantrekkelijker maken van gezonde keuzes.

We zetten in op voorkoming van verslavingen, zoals alcohol, drugs, gokken en gamen. Wij continueren het alcoholmatigingsprogramma “Wees cool, blijf (bij) fris”. Ook werken we met maatschappelijke organisaties, onderwijs, politie en justitie aan een integrale drugsaanpak. De komende bestuursperiode gedogen we één verkooppunt voor softdrugs (coffeeshop).

2. LEEFBAARHEID

Wij streven naar het behoud en versterken van leefbaarheid in al onze wijken en dorpen. Leefbaarheid is een breed begrip. Het gaat over de fysieke leefbaarheid en de sociale leefbaarheid. Wij staan voor een gemeente waar het goed wonen is. Waar de woonomgeving schoon en veilig is. Waar voldoende kwalitatief goede voorzieningen zijn. Wij spelen actief in op demografische veranderingen en stemmen het woning- en voorzieningen aanbod daarop af. Wij onderkennen het verschil in karakter tussen de kernen binnen onze gemeente en willen maatwerk leveren om in iedere kern kwaliteit en vitaliteit te behouden. Wij vinden investeren in onze inwoners, belangrijker dan investeren in de fysieke infrastructuur. Zij vormen de ruggengraat van onze gemeenschap. Wij zoeken de samenwerking op om met hen te werken aan de gewenste leefbaarheid.

Samenwerking

Het verbeteren van de leefbaarheid, wonen en voorzieningen is een opgave die wij niet alleen aan kunnen. Samenwerking binnen de gemeente en met de regio is noodzakelijk. Met zes andere Oost-Groninger gemeenten en de provincie werken wij samen op basis van een Woon- en Leefbaarheidsplan. De focus ligt daarbij op het verbeteren van de particuliere woningvoorraad, het maken van prestatieafspraken met woningcorporaties en de kwaliteitsverbetering van het primair onderwijs. Voor het bestrijden van leegstand en verpaupering in de winkelvoorraad wordt in overleg met de provincie een visie ontwikkeld voor de regionale centra in Oost-Groningen: Hoogezand-Sappemeer, Winschoten, Veendam en Stadskanaal.

Leegstand, verpaupering en verslechterd onderhoud van de openbare ruimte zijn slecht voor de leefbaarheid van wijken en buurten. Verdienmogelijkheden om panden op te kopen of op te knappen zijn beperkt. De bevolkingskrimp maakt herontwikkeling van locaties waar maatschappelijk vastgoed verdwijnt moeilijk. Dat betekent dat de gemeente met minder middelen meer openbare ruimte moet onderhouden. Inwoners kunnen hierbij een rol spelen. Actuele voorbeelden zijn de voormalige locatie Welstad aan de Brummelkant en het Noorderpoort aan de Frankrijklaan. Dat geldt ook voor het in stand houden van voorzieningen. Een goed voorbeeld is het buurtcentrum aan de Nederlandlaan in Maarsstee. Via wijkvisies, wijkprogramma's, projectenagenda's en integrale wijkevaluaties werkt de gemeente aan de leefbaarheid van wijken en dorpen, samen met wijkraden en plaatselijk belangorganisaties en instellingen die actief zijn in de buurt (welzijns- en zorgorganisaties, woningcorporaties, scholen, sportverenigingen, kerken). Hier komen "fysiek" en "sociaal" samen. Mensen zijn voor hun hulp en ondersteuning immers steeds meer aangewezen op het netwerk dat zij hebben in hun eigen woonomgeving. De gemeente faciliteert en stimuleert hierbij.

Voorzieningen

Om een aantrekkelijke woongemeente te blijven en de positie als centrumgemeente te behouden, zijn goede voorzieningen erg belangrijk. Onze insteek hierbij is kwaliteit boven kwantiteit. Investerings in voorzieningen als de Multifunctionele Accommodaties (MFA) in Stadskanaal Noord, Onstwedde en Musselkanaal zijn hierbij goede voorbeelden. Datzelfde geldt voor de investeringen die wij hebben gedaan in Theater Geert Teis. Het uitgangspunt van kwaliteit boven kwantiteit is verwoord in het ICS-rapport over onze gemeentelijke accommodaties. De komende jaren geven wij uitvoering aan dit rapport. Resultaat: minder, maar goede accommodaties, bereikbaar voor iedereen.

In afwijking van het ICS-rapport beschouwen we Cereswijk als een aparte wijk en niet als een onderdeel van andere wijken van Musselkanaal. We stellen een visie op voor Cereswijk waarin plaats is voor een ontmoetingscentrum in de wijk.

Het Ziekenhuis Refaja zien wij als een belangrijke voorziening in onze gemeente en kan voor nieuwe inwoners en bedrijven een reden zijn om zich hier te vestigen. We blijven ons er voor inzetten dat Refaja zijn functie van een volwaardig streekziekenhuis kan behouden.

Zwembaden

De contracten voor de exploitatie van de openluchtbaden in Stadskanaal-Noord, Musselkanaal en Onstwedde lopen tot en met 2016. De baden zijn gemiddeld 50 jaar oud. De baden kunnen op termijn niet open blijven zonder behoorlijke investeringen in renovatie en/of vervanging. De kosten van renovatie zijn globaal geraamd op € 1 miljoen per bad en de kosten van vervanging op € 4 miljoen per bad. Voor het open houden van drie buitenbaden moeten we daarom rekening houden met een investering van minimaal € 3 miljoen en maximaal € 12 miljoen. In relatie tot andere beleidsdoelstellingen en in relatie tot onze financiële positie vinden wij deze investering hoog. We kunnen voor geen van de drie baden garanderen dat ze na 2016 open kunnen blijven. We spannen ons in om binnen de huidige financiële kaders één of meerdere baden zolang mogelijk open te houden.

Theater Geert Teis (TGT)

Het theater is een belangrijke culturele voorziening in de regio met promotionele waarde voor de gemeente en kan voor nieuwe inwoners en bedrijven een reden zijn om zich in onze gemeente te vestigen. We gaan onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor het verbeteren van de exploitatie van het theater. Het commercieel (beter) benutten van de faciliteiten die het theater te bieden heeft, is één van de opties. Een onderzoek naar verzelfstandiging van het theater houden we aan tot na dit onderzoek en laten we afhangen van het resultaat.

Multifunctionele accommodatie Maarsstee/Maarswold

De raad heeft besloten om in de periode 2015-2020 een MFA Maarsstee/Maarswold te realiseren. Het was de bedoeling in deze accommodatie meerdere functies onder te brengen, zoals onderwijs, peuterspeelzaalwerk en een buurtcentrum. De goede ervaringen met het zelfstandige buurtcentrum in combinatie met de winkels in Maarsstee, zijn voor ons reden om opnieuw naar de invulling van de MFA te kijken. Het lijkt logischer om de buurtcentra van Maarsstee en Maarswold te positioneren bij de winkelvoorzieningen in deze wijken en de MFA primair een onderwijsvoorziening te laten zijn. De onderwijsvoorziening richt zich op de wijken Maarsstee en Maarswold en Hagen-, Borgen- en Vogelwijk. Het budget dat voor deze voorziening nodig is, nemen wij in de meerjarenraming op, jaarschijf 2018.

Wonen

De regio Zuidoost-Groningen is een kwetsbare regio. We hebben te maken met krimp. Tussen nu en 2033 neemt de bevolking van Stadskanaal met 15% af. Ook de samenstelling verandert. Stadskanaal vergrijst en ontgroent. Minder inwoners en een andere bevolkingssamenstelling beïnvloeden de leefbaarheid binnen onze gemeente. Een bevolking die gemiddeld steeds ouder wordt, stelt andere eisen aan de woningvoorraad, de woonomgeving en de voorzieningen waarvan zij gebruik maakt. Een afname van de bevolking zet zowel de woningmarkt als het aanbod van voorzieningen onder druk.

In 2014 stellen wij een woonvisie op die ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd. In de woonvisie schetsen wij het kader voor een gemeente waar het prettig wonen is, waar zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht voldoende aanbod van woningen is. Een goed woonklimaat wordt niet alleen bepaald door de woningen, maar is mede afhankelijk van bijvoorbeeld het voorzieningenaanbod. Onderwijs, medische voorzieningen, cultuur, sport en recreatie zijn dan belangrijke bouwstenen.

Waar het gaat over het woningaanbod maken we afspraken over verdunning en verbetering van de sociale en particuliere woningvoorraad. Wij brengen hierbij onze ervaringen met de pilot van de Stichting Waardebehoud Onroerend Goed in. We vinden het belangrijk om de energieprestatie van woningen te verbeteren, goed voor de portemonnee, het milieu en de bouwsector. We streven naar het betaalbaar en beschikbaar houden van de sociale huurvoorraad. Voorop staat dat een woonvisie bijdraagt aan de realisatie van duurzame dorpen en wijken, waar de leefbaarheid is geborgd.

Veiligheid

Veiligheid is een multidisciplinair thema dat om een integrale aanpak vraagt en waarbij efficiënt en effectief wordt samengewerkt met ketenpartners, zoals politie, justitie, woningcorporaties, brandweer, ondernemers, horeca, Bureau Jeugdzorg, Stichting Welstad, Steunpunt Huiselijk geweld en het Veiligheidshuis Groningen.

Veiligheid omvat zowel sociale als fysieke veiligheid. Fysieke veiligheid is onder meer de zorg voor verkeersveiligheid, brandveiligheid, externe veiligheid, integrale handhaving en de voorbereiding op rampenbestrijding. Sociale veiligheid is de aandacht voor de veiligheid rondom sociale (intermenselijke) relaties en activiteiten. Kort gezegd, het ondersteunen van "veilig samenleven". Het veiligheidsgevoel van de inwoners verhoogt de leefbaarheid.

Wij voeren het in februari 2014 vastgestelde Integraal Veiligheidsplan 2014 uit en stellen een nieuw Veiligheidsplan op voor de komende bestuursperiode.

De gemeente heeft ook een verantwoordelijkheid bij grootschalige rampen en calamiteiten. Gelukkig komen die niet dagelijks voor, maar toch zijn er regelmatig incidenten waarbij van de gemeente verwacht wordt dat het de regie neemt. Het is voor ons van belang om te allen tijde voorbereid te zijn op onverwachte calamiteiten. Wij nemen hierin onze verantwoordelijkheid en geven deze verantwoordelijkheid ook vorm binnen de Veiligheidsregio Groningen.

3. ECONOMIE

De gemeente is economisch vitaal als er voldoende aanbod is van passende werkgelegenheid voor de inwoners en als er voor het bedrijfsleven een goed ondernemersklimaat is.

Het economisch beleid van de gemeente richt zich op behoud en bevordering van werkgelegenheid en het interesseren en faciliteren van bedrijven voor het vestigen in de regio/gemeente. Economische acties en ontwikkelingen zijn duurzaam om nadelige gevolgen voor mens en milieu zoveel mogelijk te beperken.

Werkgelegenheid en economie

Ontwikkeling van werkgelegenheid, (winkel)leegstand, verdere deregulering en detailhandel beleid zijn actuele thema's. Wij evalueren het economisch actieprogramma 2010-2014 "Stroomopwaarts" en stellen een nieuw actieprogramma op. In het nieuwe actieprogramma is de ontwikkeling van werkgelegenheid, waarin expliciet aandacht voor banen voor jongeren, een belangrijk onderwerp. De aanwezigheid van internetverbindingen met voldoende capaciteit (een glasvezelnetwerk, of een andere technologie) is een belangrijke vestigingsvoorwaarde. Onze inzet is gericht op behoud, versterking en uitbreiding van de bestaande werkgelegenheid in onze gemeente. Bij de acquisitie van nieuwe bedrijven, zetten wij in op regionale samenwerking in Oost-Groningen. Samen met UWV en de Eems Dollard Regio (EDR) wordt ook gekeken naar kansen voor onze inwoners op de arbeidsmarkt in de Duitse grensregio.

Een voorbeeld van regionale samenwerking is de samenwerking in het kader van de Participatiewet. In dat verband is het bieden van werk aan onze inwoners met een uitkering en een laag arbeidsvermogen een zodanig grote opgave, dat die lokaal niet in te vullen is. De uitdaging voor de komende jaren is dan ook om bedrijven die "laaggeschoold werk" bieden te interesseren zich in onze regio te vestigen. Wij stellen in samenwerking met de andere Oost-Groningse gemeenten en de werkvoorzieningsschappen voor de gehele regio Oost-Groningen een economisch programma op. Aan de "ondernemerstafel", een initiatief van gemeente, Kamer van Koophandel, VNO/NCW en ondernemers, wordt deze problematiek besproken en wordt gezocht naar baanbrekende oplossingen.

Omdat het onderwerp "openstelling van winkels op zondag" al op de bestuurlijke agenda staat en het besluitvormingsproces in gang is gezet, hebben wij hierover in dit bestuursakkoord geen afspraak gemaakt.

Recreatie en toerisme

Recreatie en toerisme is een belangrijke drager van werkgelegenheid en economische ontwikkeling. Met het faciliteren van voorzieningen en de promotie ervan, streven we naar meer toerisme en daarmee toename van werkgelegenheid.

Het Stadskanaal (het kanaal) is van grote betekenis voor de vaarrecreatie in onze gemeente. De vaarrecreatie is steeds meer in trek. Een passantenhaven in het centrum van Stadskanaal kan een impuls geven aan economische activiteiten en werkgelegenheid in Stadskanaal. We onderzoeken de mogelijkheden en gaan na of er ondernemers zijn, die geïnteresseerd zijn in (mee)investeren en exploiteren van een dergelijke voorziening. We willen het gebruik van de passantenhaven in Musselkanaal meer promoten en stimuleren.

Landbouw

De agrarische sector is van belang voor zowel de leefbaarheid op het platteland als de economie van de gemeente. We zorgen voor een goede balans tussen natuur, landbouw en recreatie. Landbouw zorgt voor een belangrijk deel voor de werkgelegenheid in zowel de provincie Groningen als in de Drents-Groningse veenkoloniën. Door veranderingen in het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van de Europese Unie is het toekomstperspectief in onder meer de veenkoloniale landbouw onzeker en ontstaat de noodzaak tot innovatie in deze bedrijfstak. Het platform "De Agenda voor de Veenkoloniën", bestaande uit de twee provincies, de twee waterschappen en de gemeenten in het gebied, heeft besloten de samenwerking te concentreren op landbouw in relatie met energie en water. Uitgangspunt is te komen tot een

gemeenschappelijke krachtige organisatie waarin niet alleen de overheid maar ook andere belanghebbenden een belangrijke rol hebben. In samenwerking met onder meer AVEBE, LTO en ANOG en met het ministerie van Economische Zaken is het Innovatieprogramma Veenkoloniën opgesteld. Wij zien het belang van de samenwerking en leveren een bijdrage aan de voor de landbouw noodzakelijke innovatie.

Bereikbaarheid

Een goede bereikbaarheid van de gemeente is een belangrijke voorwaarde voor economische bedrijvigheid. We zetten voortdurend in op het verbeteren van de bereikbaarheid. We maken ons sterk voor het doortrekken van de Spoorlijn Groningen-Veendam naar Stadskanaal. We zijn ook voorstander van het verder doortrekken van de spoorlijn naar Emmen. We gaan een onderzoek doen naar een geschikte stationslocatie. Naast de realisatie van een treinverbinding houden we vast aan goede OV-verbindingen naar de buitendorpen.

Duurzaamheid

Waterketen

Het Rijk, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en de Unie van Waterschappen zijn overeengekomen dat de komende jaren gewerkt wordt aan structurele verbeteringen in de (afval)waterketen. Het gaat hierbij om verminderen van kosten, verbeteren van kwaliteit en verminderen van kwetsbaarheid. Wij werken samen met de gemeenten Oldambt, Vlagtwedde, Bellingwedde en waterschap Hunze en Aa's in een cluster Oost-Groningen, onderdeel van de regio Groningen/Noord-Drenthe. Door het cluster wordt een waterakkoord opgesteld. In het waterakkoord worden onder meer voorgenomen investeringen in de waterketen op elkaar afgestemd.

Energiebesparing

We voeren het beleid uit zoals vastgelegd in de notitie Duurzame energie en Energiebesparing Stadskanaal. We zetten in op speerpunten zoals bewustwording energieverbruik, verduurzamen gebouwde omgeving, innovatie, verduurzamen van het bedrijfsleven en hernieuwbare energie, dat wil zeggen energie uit onuitputtelijke bronnen zoals zonne- en windenergie.

Het verbeteren van de energieprestatie van woningen is een uitwerking van één van de speerpunten. Het is een investering die aan verschillende kanten voordeel oplevert. De energielasten en dus ook de woonlasten nemen af. De economische waarde van de woning stijgt, het milieu wordt gespaard en de werkgelegenheid in de bouwsector wordt gestimuleerd. In een regionaal prestatiekader voor de woon- en leefbaarheid dat is afgesproken met zeven Oost-Groninger gemeenten, waaronder Stadskanaal, de provincie Groningen en een aantal woningbouwcorporaties zijn afspraken vastgelegd. De corporaties streven naar verlaging van energieverbruik in de sociale woningbouw. Wij stimuleren duurzaamheidsmaatregelen in de particuliere woningvoorraad door het verstrekken van duurzaamheidsleningen. Een consortium van lokale bedrijven kan eigenaren en/of bewoners van particuliere woningen helpen bij het uitvoeren van energiebesparende maatregelen.

Afval

Om nu en in de toekomst welvarend en gezond te kunnen leven, moeten bedrijven, inwoners en overheden op een verantwoorde manier omgaan met natuurlijke hulpbronnen die ons grondstoffen leveren. Om duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen te stimuleren, werkt het Rijk samen met maatschappelijke organisaties aan het programma Van Afval Naar Grondstof. In het programma zijn acht operationele doelstellingen geformuleerd. Verbetering van afvalscheiding en inzameling is één van de doelstellingen. De verwerking van het restafval van de negen SOZOG-gemeenten wordt opnieuw aanbesteed. Zeker is dat het verwerkingstarief vanaf 1 juli 2016 meer dan gehalveerd wordt. Ons uitgangspunt is nog steeds scheiden aan de bron als dat praktisch uitvoerbaar is. Na-scheiding kan een goed alternatief zijn.

Windenergie

De Gebiedsvisie Windenergie Drenthe voorziet in drie clusters in de gemeenten Aa en Hunze en Borger-Odoorn, waar windmolens opgesteld kunnen worden.

De Minister van Economische Zaken heeft bekend gemaakt, dat met een Rijksinpassingsplan, medewerking wordt verleend aan de realisatie van een windmolenpark in de gemeenten Aa en Hunze en Borger-Odoorn. Het Rijk stelt een stuurgroep in, die de uitwerking verder ter hand neemt. Onze gemeente is niet uitgenodigd voor deelname aan deze stuurgroep. De windmolens komen ten westen van de gemeentegrens. Een relatief groot deel van de woningen die binnen de invloedssfeer van het windmolenpark liggen, bevindt zich in onze gemeente. Wij vinden daarom dat wij vertegenwoordigd behoren te zijn in de stuurgroep en hebben de minister daarom verzocht.

We vinden draagvlak van wezenlijk belang. Participatie in het rendement en compensatie van schade als gevolg van windmolens, kunnen zorgen voor meer draagvlak. De gemeenten Borger-Odoorn en Aa en Hunze verlenen medewerking aan een onafhankelijk draagvlakonderzoek over de plannen met betrekking tot de opstelling van windmolens. Met het oog op de belangen van de inwoners van onze gemeente werken wij ook mee aan dit onderzoek.

4. BESTUUR

Onze bestuursstijl is open, transparant en integer. Onze stijl is een stijl van samenwerken, faciliteren, regisseren en communiceren. Wij staan open voor goede ideeën en faciliteren het gesprek hierover. Wij werken samen met onze inwoners, bedrijven, instellingen en partners in de regio aan de ontwikkeling en uitvoering van beleid. Wij creëren randvoorwaarden en maken zaken vooral mogelijk. We streven naar vergroting van zelfredzaamheid van onze inwoners. Wij zijn herkenbaar, benaderbaar en zichtbaar in dorpen en wijken. We maken goede afspraken met de raad over de rolverdeling als het gaat om kaderstelling en uitvoering. Het verder verbeteren van het wijkgericht werken is een continu proces. Wij initiëren en faciliteren platforms voor overleg en afstemming. Denk hierbij aan de ondernemerstafel die wij hebben opgericht, maar ook aan een participatieraad die adviseert en waarmee uiteenlopende onderwerpen worden voorbereid en afgestemd. Wij vragen ook actief om een oordeel over ons handelen. Wij investeren bijvoorbeeld in klanttevredenheidsonderzoek, zoals de website “Waar staat je gemeente?”.

Participatie en wijkgericht werken

Een zichtbare uiting van onze bestuursstijl is het wijkgericht werken. Het communiceren met en het betrekken van inwoners, bedrijven en organisaties staat centraal in ons handelen. Op deze manier bevorderen wij de participatie bij voorbereiding en uitvoering van beleid en activiteiten. Samen met wijkraden en plaatselijk belangorganisaties werken we aan een veilige, leefbare en vitale gemeenschap. Een belangrijke partner is ook de Participatieraad Stadskanaal die gevraagd en ongevraagd advies kan leveren.

Gemeentelijke herindeling

Burgernabijheid (de benaderbaarheid van bestuur en organisatie) en participatie zijn belangrijke thema's bij een herindeling van gemeenten. Herindeling moet leiden tot robuuste gemeenten die goed in staat zijn om de complexe opgaven waar gemeenten voor komen te staan, ter hand te nemen. Schaalvergroting heeft onder meer als doel om bestuurlijk en ambtelijk professioneler te handelen, minder kwetsbaar te zijn en meer kwaliteit te bieden. Tegelijkertijd ontstaat hiermee de opgave om oog te houden voor de noodzakelijke kleinschaligheid. Goede en professionele dienstverlening is alleen mogelijk als het contact op het niveau van dorpen en wijken goed verloopt. Korte lijnen, goede service, snelheid in handelen en pragmatische oplossingen voor problemen, bepalen of inwoners bestuurlijke betrokkenheid ervaren.

De gemeenteraad van Stadskanaal heeft besloten om per 1 januari 2018 te willen herindelen met de gemeenten Veendam, Pekela, Vlagtwedde en Bellingwedde. Om toekomstbestendig te blijven. Met de complexe opgaven die op ons afkomen, moeten we simpelweg constateren dat de schaalgrootte van Stadskanaal niet meer passend is. Een herindeling leidt ertoe dat we winnen aan bestuurskracht, minder kwetsbaar worden en meer kwaliteit kunnen leveren. Het besluitvormingsproces hierover is kwetsbaar. In 2014 moet blijken of de beoogde partners met elkaar op één lijn komen en een gezamenlijk beeld over de gewenste bestuurlijke inrichting van de provincie Groningen mogelijk is. Wij blijven ons inzetten voor de gewenste gemeente met als werktitel Zuidoost-Groningen.

Dienstverlening

Dienstverlening staat bij ons hoog in het vaandel. Voor ons bedrijfsleven zijn wij vooral faciliterend. Economische ontwikkelingen stimuleren én mogelijk maken, met zo weinig mogelijk regeldruk. We zijn op de goede weg. Niet voor niets is Stadskanaal uitgeroepen tot de meest MKB-vriendelijke gemeente van Noord-Nederland. Een welverdiende pluim voor onze dienstverlening. Wij zetten onze werkwijze voort.

In 2015 heeft Stadskanaal een Klant Contact Centrum. Het KCC wordt zichtbaar als een geïntegreerde dienstverlening aan de balies in het gemeentehuis, via het te organiseren callcenter en via de digitale dienstverleningskanalen, waaronder onze website. Digitale dienstverlening wordt steeds belangrijker. Alhoewel de techniek steeds complexer lijkt te worden, willen wij dat de gebruiksvriendelijkheid voor al onze doelgroepen nog beter wordt. Wij meten tussentijds of wij hierin slagen. Wij gaan ook op zoek naar andere manieren van communiceren met de klant. Denk aan een speciale applicatie “Buiten Beter” waarmee

inwoners overlast en ongemakken direct via hun smartphone bij de gemeente kunnen melden. We denken ook na in hoeverre diensten via social media kunnen worden aangeboden. Uitgangspunt in onze dienstverlening is dat de klant straks sneller wordt geholpen op de meest efficiënte manier. Kernwaarden hierbij: betrouwbaar, transparant en efficiënt.

Informatieveiligheid

De gemeente maakt onderdeel uit van een complexe informatiemaatschappij. De lokale overheid krijgt steeds meer taken en steeds meer wordt informatie tussen samenwerkende organisaties uitgewisseld. Informatie moet beschikbaar en betrouwbaar zijn, maar ook goed zijn beveiligd. De privacy van onze klanten moet worden gewaarborgd. Inmiddels zijn we steeds kwetsbaarder geworden en kan informatie onbedoeld in verkeerde handen komen. Om de informatieveiligheid beter te borgen, hebben gemeenten met elkaar afgesproken dit relatief nieuwe thema hoger op de bestuurlijke agenda te plaatsen. Dit uit zich door opname in het bestuursakkoord en door het expliciet beleggen van dit onderwerp bij één van de portefeuillehouders binnen het college. Het informatieveiligheidsbeleid hebben wij reeds geactualiseerd. In de begroting en het jaarverslag informeren wij de raad jaarlijks over informatieveiligheid.

Financieel beleid

We voeren verantwoord financieel beleid. Dat kenmerkt zich onder meer door een structureel sluitende meerjarenraming. Dreigende structurele tekorten worden opgevangen door ombuigingen of verhoging van inkomsten (belastingen).

We houden vast aan de uitvoering van het door de raad vastgestelde Ombuigingsplan 2014-2017.

Reserves en risico's

De algemene reserve wordt aangehouden als buffer voor het opvangen van financiële risico's, voor het incidenteel opvangen van begrotingstekorten en voor het eenmalig dekken van lasten. In de algemene reserve wordt een ondergrens aangehouden van € 8 miljoen voor niet voorziene risico's en voor calamiteiten. Voor voorzienbare, al dan niet te kwantificeren, financiële risico's wordt een buffer boven de ondergrens aangehouden. Nu zien wij financiële risico's op het terrein van de drie decentralisaties, de ontwikkeling van de algemene uitkering, de ontwikkeling van de bestaande Wmo-uitkering en nog te realiseren ombuigingen. Omdat de financiële risico's nu niet te kwantificeren zijn, gaan we terughoudend om met het aanwenden van deze reserve.

De vrij besteedbare ruimte in de bestemmingsreserve incidentele bestedingen is beschikbaar voor de dekking van incidentele lasten, of dekking ineens, van nieuwe beleidswensen. De vrij besteedbare ruimte is het bedrag dat overblijft na de onttrekkingen voor het toereikend houden van reserves en voorzieningen. Hoewel we de invoering van de drie decentralisaties hebben aangemerkt als een financieel risico, houden we vast aan het uitgangspunt dat de lasten van de decentralisaties structureel gedekt behoren te worden uit de daarvoor door het Rijk beschikbaar gestelde middelen (het sociaal deelfonds).

Belastingen en heffingen

De onroerende-zaakbelastingen (ozb), de afvalstoffenheffing en de rioolheffing bepalen de lokale lastendruk voor de inwoners van de gemeente. Met het Ombuigingsplan 2014-2017 heeft de raad besloten de ozb tot en met 2017 jaarlijks met 3% te verhogen. We vinden dat de gemiddelde lokale lastendruk gedurende de komende bestuursperiode met dit percentage mag stijgen. Voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing hanteren we kostendekkende tarieven.

